

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
1.Bhar.240/2017/12.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2018. év május hó 8. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmények miatt az I.r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 21.Bf.6686/2017/8. számú ítéletét I.r. vádlottal szemben megváltoztatja.

I.r. vádlott bűnösségét közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont] is megállapítja.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét I.r. vádlottal szemben helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 10.880,- (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forint bűnügyi költséget I.r. vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 2016. december 13. napján kihirdetett 9.B.XXI.532/2016/12. számú ítéletével I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 299. § (1) bekezdésébe ütköző befolyással üzérkedés büntetében, a Btk. 373. § (1) bekezdésbe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetében, a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetében, valamint a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása vétségében, ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén az I.r. vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az I.r. vádlottal szemben 600.000,- forint erejéig vagyonekhozást rendelt el, továbbá kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 30 napon belül - kárterítés címén - fizessen meg a

magánfélnek 600.000,- forintot és annak 2011. augusztus 31. napjától járó, a Ptk. szerinti kamatát, továbbá a NAV felhívására 9.000,- forint mérsékelt eljárási illetéket.

II.r. vádlott bűnösségét a Btk. 293. § (1) bekezdésébe ütköző vesztegetés büntetében állapította meg, ezért őt 120 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 1.000,- forintban állapította meg, és rendelkezett az így kiszabott 120.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetésének esetére, annak fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint kötelezte a vádlottakat az oldalukon felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag az I.r. vádlott és védője jelentett be fellebbezést enyhítés végett, így az elsőfokú ítélet II.r. vádlott vonatkozásában 2016. december 13. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2017. június 28. napján kihirdetett 21.Bf.6686/2017/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét I.r. vádlott vonatkozásában megváltoztatta, az I.r. vádlottat az ellene a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vád alól felmentette. Az I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 1 évre enyhítette, továbbá megállapította, hogy a megfizetendő illeték összege helyesen 36.000,- forint. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és megállapította, hogy a másodfokú eljárásban felmerült 6.790,- forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú bíróság arra hivatkozással mentette fel az I.r. vádlottat az ellene közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vád alól, hogy az inkriminált részletfizetési megállapodást nem létező szerv nevében adták ki, így az magánokiratnak minősül, és mivel felhasználása nem történt meg, ezért az I.r. vádlott terhére a hamis magánokirat felhasználásának vétsége sem állapítható meg.

A másodfokú bíróság ítéletével szemben az ügyész jelentett be fellebbezést az I.r. vádlott terhére, bűnösségének a közokirat-hamisítás büntetében való megállapítása és a szabadságvesztés büntetés súlyosítása végett.

A Fővárosi Főügyészség fellebbezésének indokaként előadta, hogy a másodfokú bíróság tévesen mentette fel az I.r. vádlottat az ellene közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vád alól, mivel önmagában a kiállító hatóság nevének megváltozása nem jelenti azt, hogy nem létező szerv nevében adták ki a részletfizetési megállapodást, mert az adóhatóság, mint hatóság, továbbra is működött és az elnevezésétől függetlenül a hatáskörébe tartozott az adott okirat kiállítása. Kiemelte, hogy az a tény, hogy a részletfizetési megállapodáson a NAV elnevezés helyett az APEH megnevezés szerepelt, az igazolás formai hamisságát mutatja.

Rámutatott, hogy a megállapodás tartalmilag is hamis, mivel a sértett nem kapott részletfizetési kedvezményt és az adóhatóság a hátralékát sem engedte el, így az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette az okiratot teljes hamisítványnak. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság akkor is tévedett, amikor arra hivatkozott, hogy a nevezett okirat felhasználása nem történt meg, mert felhasználáson a bírói gyakorlat a közokirat bizonyító erejének érvényesítését érti, így ide tartozik a felmutatás, az átadás, a megküldés és a csatolás is. Kérte figyelembe venni, hogy jelen esetben az I.r. vádlott célja a hamis megállapodás sértettnek való átadásával az volt, hogy igazolja a vállalt megbízás teljesítését, továbbá azt is kiemelte, hogy a törvény nem kívánja meg a hatóság előtti

felhasználást a bűncselekmény megállapításához, ellenkező esetben az kiderülne a törvény szövegéből.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság állapítsa meg I.r. vádlott bűnösségét a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetében és a cselekmények tárgyi súlyára, valamint a többszörös halmazatra figyelemmel hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetésre ítélje.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.576/2017/1. számú átiratában az I.r. vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta, így szintén indítványozta bűnösségének a közokirat-hamisítás büntetében való megállapítását és a szabadságvesztés büntetésének súlyosítását. A Fővárosi Főügyészség jogi álláspontját megerősítve kifejtette, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal az APEH és a Vám- és Pénzügyőrség összevonásával jött létre 2011. január 1-én, így nem helytálló a másodfokú bíróság azon megállapítása, miszerint az okiratot egy nem létező szerv nevében állították ki. Hangsúlyozta, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal nyomozás során adott tájékoztatása értelmében az okirat tartalma nem felel meg a valóságnak, valamint annak ügyszámán és iktatószámán más adózó vonatkozásában állítottak ki iratot, amiből véleménye szerint az következik, hogy a hamis okirat elkészítője az adott ügyszámon, más nevére kiállított okiratot használt mintaként. Végezetül arra is utalt, hogy az okirat felhasználása is megtörtént, amikor azt az I.r. vádlott a közreműködése eredményének bizonyítása céljából átadta a magánfélnek.

Az ügyész a harmadfokú nyilvános ülésen fenntartotta a vádhatóság írásban kifejtett jogi álláspontját, kiemelve, hogy a hatóság nevének a megváltozása csak formai volt, mivel maga az állami szerv adóhatósággént működött tovább. Mindezek alapján indítványozta az I.r. vádlott bűnösségének megállapítását a közokirat-hamisítás büntetében is, valamint erre tekintettel hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabását.

A védő a harmadfokú nyilvános ülésen egyetértett a másodfokú bíróságnak a közokirat-hamisítás bűncselekmény hiányára levont jogi következtetésével, mivel véleménye szerint az inkriminált okirat nem felel meg az elkövetéskor hatályban volt polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdésében, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kritériumoknak, így nem tekinthető közokiratnak. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

I.r. vádlott a harmadfokú nyilvános ülésen nem jelent meg, azonban távolmaradása a Be. 394. § (2) bekezdése alapján nem képezte akadályát a nyilvános ülés megtartásának, mivel előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni.

Az ügyész fellebbezése alapos.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság az ügyészi fellebbezés folytán a másodfokú ítéletet és az azt megelőző első-, és másodfokú bírósági eljárást a Be. 387. § (1) bekezdése alapján felülbírált.

Ennek során az ítéltábla megállapította, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok a perrendi szabályokat megtartották, ügyfelderítési kötelezettségüket is teljesítették, az elsőfokú bíróság tényállása a másodfokú bíróság által az előéleti adatokban tett pontosítással vált teljes mértékben megalapozottá.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett cselekmények elbírálása szempontjából releváns valamennyi bizonyítékot feltárta és kellő részletességgel indokát adta annak, hogy miért nem fogadta el az I.r. vádlott védekezését és tényállását miként alapította I.r. vádlott részben ténybeli beismerő vallomásra, a tanúvallomásokra és az egyéb okirati bizonyítékokra. A másodfokú bíróság a büntetőügy jellege és a fellebbezések által megkívánt terjedelemben fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékértékelő tevékenysége során logikai hibát nem vétett, a bizonyítékokat önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte, így mérlegelési tevékenysége minden elemében meggyőző volt, amely megállapítással a harmadfokú bíróság is egyetértett.

Az első- és másodfokú bíróság álláspontja között kizárólag az I.r. vádlott egyik cselekményének - az adóhatóságnevében kiállított hamis részletfizetési megállapodás sértettnék történt átadása - jogi megítélésében, és ebből adódóan a bűnösség kérdésének megítélésében volt eltérés.

E tekintetben a harmadfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi okfejtésével értett egyet, azonban azt az ítéletábra, figyelemmel a másodfokú ítéletben kifejtett téves álláspontra is, az alábbiakkal egészíti ki.

A közokirat-hamisítás bűncselekmény jogi tárgya a közokiratok hitelességébe és valóságába vetett közbizalom, elkövetési tárgya a közokirat, amelynek fogalmát az elkövetéskor hatályban volt polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 195. § (1) bekezdése határozza meg. A hivatkozott törvényhely szerint a közokirat olyan okirat, amelyet a bíróság, a közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül a megszabott alakban állított ki, és - az ellenkező bizonyításáig - teljesen (megítéléstől függetlenül) bizonyítja a) a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, b) az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, c) az okiratban foglalt nyilatkozat megítélését, valamint annak idejét és módját.

Az 1/2004. Büntető jogegységi határozat értelmében a közokiratok rendeltetésüket tekintve úgynevezett bizonyító közokiratok és úgynevezett rendelkező közokiratok lehetnek. Ez utóbbi közokiratok bizonyító ereje nem terjed ki a közokiratban rögzített adatok, nyilatkozatok, megállapítások, intézkedések tartalmi valóságának az igazolására, azt azonban közhitelűen és teljes bizonyító erővel igazolják, hogy a kiállítójuk az okiratban megjelölt helyen és időben a bennük foglalt, és meghatározott személyi vagy tárgyi körre vonatkozó adatot (például rendelkezést) közokiratba foglalta. A hatósági vagy bírósági határozat rendelkező közokirat, így a részletfizetési megállapodást magában foglaló adóhatósági okirat is ebbe a kategóriába tartozik.

A vád tárgyává tett rendelkező közokirat teljes hamisítvány is egyben, mivel tényleges készítője nem azonos a kiállítójaként feltüntetett hatósággal és tartalmilag szintén valótlan, mert a magánfél és az adóhatóság között nem jött létre az okiratban rögzített részletfizetési megállapodás. Az okirat a valóság látszatával jött létre, mivel az abban foglalt részletfizetés engedélyezése a kiállító hatóságként feltüntetett állami szerv hatáskörébe tartozik, továbbá - amint arra az ügyészség is utalt fellebbezésében - a hamis közokiraton olvasható ügyszám és iktatószám is az adóhivatal által felhasznált szám volt, azonban más adózóra vonatkozólag.

Az inkriminált okirat a valódi közokirat alaki kellékeivel is rendelkezik, mert fejlcé tartalmazza az adóhatóság megnevezését, továbbá a megállapodás alján az adóhivatal bélyegzője és munkatársának aláírása is szerepel. A harmadfokú bíróság osztotta az ügyészség érvelését arra vonatkozólag, hogy önmagában abból a tényből, hogy a hamis közokirat kiállításának dátumaként feltüntetett időpontban Magyarország adóhatóságának a megnevezése már nem Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési

Hivatal, hanem Nemzeti Adó- és Vámhivatal volt, még nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a hamis közokiratot egy „nem létező szerv” nevében készítették el, mivel a magyar adóhivatal az okiraton rögzített dátum előtt, a dátumként megjelölt napon, és azt követően is működött, illetve jelenleg is létezik, kizárólag az elnevezése változott meg az elsőfokú ítélet tényállásában helyesen rögzített időpontban.

Az okiraton a magyar adóhivatal megnevezésének hibás feltüntetése egyértelműen a közokirat hamis voltát támasztja alá, ezért tévedett a másodfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott az adóhivatal helytelen megnevezése, mint „nem létező szerv” alapján, hogy a vád tárgyát képező okirat csak magánokiratnak tekinthető.

A Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontban írt elkövetési magatartás a közokirat felhasználása, amely alatt a közokirat bizonyító erejének aktív cselekvéssel való érvényesítését értjük. Nem tekinthető felhasználásnak az okirat egyszerű magánál tartása, vagy az arra való hivatkozás. A hamis közokirat felhasználására sor kerülhet a közokirat felmutatásával, átadásával, hatósághoz történő megküldésével, vagy iratokhoz való csatolásával is.

A fentebb hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel a vádhatóság arra is helyesen hivatkozott fellebbezésének indokolásában, hogy jelen esetben a törvény által megkövetelt elkövetési magatartás is megvalósult azzal, hogy I.r. vádlott az elsőfokú ítélet tényállásában rögzítettek szerint a hamis közokiratot átadta a magánfél sértettnek.

Mindezek alapján a közokirat-hamisítás büntettének valamennyi törvényi tényállási eleme megállapítható, így az elsőfokú bíróság törvényesen jutott arra a következtetésre, hogy az I.r. vádlott elkövette a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás büntettét.

A további jogi minősítések tekintetében a harmadfokú bíróság egyetértett a másodfokú bíróságnak az első bírósággal egyező álláspontjával.

A joghátrány megválasztása körében az első- és másodfokú bíróság hiánytalanul, és a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva vette számba az I.r. vádlott terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

A másodfokú bíróság a felmentő rendelkezésére figyelemmel arányosan csökkentette az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát, amely 1 éves tartamot a harmadfokú bíróság a bűnösséget megállapító rendelkezés ellenére is helytállónak találta a cselekmények elkövetése óta eltelt igen jelentős, 7 évhez közelítő időmúlásra tekintettel. A másodfokú bíróság által a törvényi minimumban meghatározott szabadságvesztés tartama arányban áll az I.r. vádlott személyében és cselekményeiben megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel, annak további, az enyhítő szakasz alkalmazásával való csökkentésére az ítélőtábla nem látott lehetőséget.

Az I.r. vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek voltak.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéletábla a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét, a Be. 393. § (2) bekezdésében írt nyilvános ülésen, a Be. 398. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárás során a kirendelt védő jelenléti díjával felmerült bűnügyi költség megállapításáról és viseléséről - figyelemmel a Be. 385. §-ára - a Be. 381. § (1) bekezdése értelmében a Be. 381. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2018. év május hó 8. napján

. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

. Mató Ágnes s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 21.Bf.6686/2017/8. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 1.Bhar.240/2017/12. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerős és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2018. év május hó 8. napján

. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő